

Január közepén Thomas Piketty, francia közgazdász publikálta számításai eredményét, amely szerint a közép-európai országokból több profit és tőkejövedelem áramlik ki a nyugat-európai államokba, mint amennyi támogatás uniós forrásként visszatér a régióba – írja a Világgazdaság.

Piketty nagyon fontos egyensúlytalanságra mutatott rá a külföldi és a hazai tőke között. Ennek oka, hogy az elszett magyar privatizáció nem hozta meg a várva várt csodát, ehelyett olyan stratégiai iparágak külföldi kézre adásához vezetett, amelyeket a nyugati országok is döntően állami tulajdonban tartanak. A közép-európai államokra rákényszerített gyors külpiaci nyitás, az 1992-ben az Európai Gazdasági Közösséggel kötött szabadkereskedelmi megállapodás és a tőkehiányos helyzetben erőltetett tempójú privatizáció nyomán a magyar vállalatok évtizedes tudástőkéje a termelőkapacitásokkal együtt épült le. A gazdaság tulajdonviszonyait elemezve nem véletlen, hogy az egyenlőtlenségek kutatói, Filip Novokmet, Thomas Piketty és Gabriel Zucman közgazdászok a térség államait külföldi tulajdonú országoknak nevezik.

Piketty és Novokmet most arra hívta fel a figyelmet, amivel a hazai közgazdászok talán túl keveset foglalkoznak. Szerintük 2010–2016 között a profitok és más tőkejövedelmek kiáramlása átlagosan évente a GDP 7,2 százalékát tette ki hazánkban, azaz ennyivel csökkentette a külföldi tulajdonú gazdaság a nemzeti jövedelmet. Eközben az uniótól hazánkba érkező éves nettó támogatások átlagosan épphogy elérték a magyar GDP 4 százalékát e hat évben. Még meglepőbb, hogy Magyarországot hagyta el a legtöbb tőkejövedelem évente a 2005–2015 közötti időszakban az egész közép-európai térségben.

Arra a felvetésre, hogy a régió (nyugat-európainál alacsonyabb) bérhányadai is a túlzott külföldi tulajdonszerzésnek – és a kvázi monopolpozíciók létrejöttének – köszönhetőek, Thomas Piketty egyetértéssel reagált a Makronómnak, a Neumann János Egyetem gazdasági blogjának. Ez a Magyar Nemzeti Bank növekedési jelentésével is összhangban áll, amely szerint a külföldi cégek béraránya alacsonyabb, mint a hazai vállalatoké. A külföldi és hazai tulajdonhányad változásával a tőke és a munkajövedelem elosztásának aránytalanságai is növekedhettek hazánkban.

Nem fér hozzá kétség, hogy a Magyarországra érkező uniós forrásokból megújul és szépül az ország, de mindez nincs ingyen. A fejlett államok vállalatai a kilencvenes évek során letarolták Közép-Európa piacait, a megtermelt értékhez képest pedig alulfizetik munkavállalóikat, és ez a kiáramló profitok magas értékében is megmutatkozik. Szükség van a valódi számvetésre, amivel rosszul áll közgazdaszkszösségünk, pedig erre lehetne építeni az unió jövőjével kapcsolatos magyar álláspontot. A cél nem lehet más, mint a fejlett nyugati és a fejlődő kelet-közép-európai gazdaságok közötti centrum-félperiféria típusú tőke- és munkamegosztás helyett egy méltányosabb együttműködés kialakítása, vagy legalább az alá-fölé rendelt együttműködés kiegyensúlyozása.

Ne feledjük tehát, hogy az uniós fejlesztési források egy olyan alku eredményeként járnak hazánknak, amelynek negatív gazdasági hatásait évtizedeken át viselték a közép-európai országok. Ebből a szempontból méltánytalan lenne, ha Brüsszel most más politikai feltételek teljesüléséhez kötné a kifizetésüket.